

ΤΟ ΒΗΜΑ *online*

1η σελίδα

Το ΒΗΜΑ εν τάχει...

Πρώτες σελίδες

ΑΡΧΕΙΟ

ΔΙΑΛΟΓΟΙ

ΑΝΑΖΗΤΗΣΗ

Αναζήτηση
με κριτήρια

Κυριακή 12 Νοεμβρίου 2000 - Αρ. Φύλλου 13110

ΕΝΟΤΗΤΕΣ

ΚΥΡΙΟ ΑΡΘΡΟ
ΠΟΛΙΤΙΚΑ
ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΑ
ΔΙΕΘΝΗ
ΡΕΠΟΡΤΑΖ
ΓΝΩΜΕΣ
ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΣ
Ο κ. Σημίτης
Παρασκευή στα
μπουζούκια...
ΒΗΜΑτοδοτής
Το επαίτηρο του
Διόδωρου
ΑΝΑΠΤΥΞΗ
ΝΕΕΣ ΕΠΟΧΕΣ
ΤΟ ΑΛΛΟ ΒΗΜΑ
ΒΙΒΛΙΑ
Η ΔΡΑΧΜΗ ΣΑΣ
ΤΕΧΝΕΣ-
ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΕΣ

Γράψτε στο ΒΗΜΑ
tovima@dolnet.gr

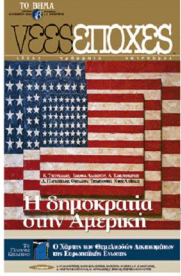
Πρώτες σελίδες
ΤΟ ΒΗΜΑ

Ανάπτυξη

Νέες Εποχές

Το Άλλο Βήμα

ΤΟ ΆΛΛΟ ΒΗΜΑ

ΝΕΡΟ/ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ

Η Ξηρασία της Μεσογείου

Η διαδικασία της ερημοποίησης αναμένεται να ενισχυθεί αν επιβεβαιωθούν τα σενάρια των κλιματικών αλλαγών που προβλέπουν πολλές ερευνητικές ομάδες και διεθνείς οργανισμοί

ΓΙΩΡΓΟΣ ΤΣΑΚΙΡΗΣ

Πριν από μερικά χρόνια σε ένα κοινοτικό πρόγραμμα για τις επιπτώσεις της ξηρασίας δύο ερευνητικές ομάδες από Ελλάδα και Ιταλία κατάφεραν να αποδείξουν με ποσοτικές σχέσεις ότι η ξηρασία επηρεάζει τη βλάστηση, το έδαφος και την ξηρική γεωργία.

Κατά τη διάρκεια της εκπόνησης του προγράμματος οι ομάδες των ερευνητών χρησιμοποίησαν τη μέθοδο της δενδροχρονολόγησης παίρνοντας δείγματα (καρότα) από τα δένδρα της περιοχής έρευνας και μπόρεσαν να διατυπώσουν μια θεωρία για τις επιπτώσεις της ξηρασίας κυρίως στη βλάστηση. Τα συμπεράσματα της έρευνας με βάση το ιστορικό δείγμα, χωρίς τις δυσόιωνες προβλέψεις που αφορούν μελλοντικές ξηρασίες (οι οποίες ίσως να οφείλονται εκτός των άλλων σε πιθανές κλιματικές αλλαγές), περιείχαν την εκτίμηση ότι η χαμηλή υγρασία στο έδαφος κατά τη διάρκεια της ξηρασίας όχι μόνο καθυστερεί την ανάπτυξη των δένδρων αλλά σε περίπτωση παρατεταμένης ξηρασίας μπορεί να οδηγήει και στον θάνατο.

Αργότερα και μέσα από εμπειρικές παρατηρήσεις οι ίδιοι ερευνητές κατάλαβαν ότι η ξηρασία και η χαμηλή εδαφική υγρασία είναι από τις πιο βασικές αιτίες της γρήγορης εξάπλωσης των πυρκαϊών που τα τελευταία χρόνια αποδεκατίζουν τα δάση πολλών περιοχών της Μεσογείου. Εντελώς πρόσφατες είναι οι καταστρεπτικές πυρκαϊές του τελευταίου καλοκαιριού στην Πελοπόννησο, στη Σάμο και στα Γιάννενα. Στη Βόρεια Πελοπόννησο, όπου οι πυρκαϊές πήραν τόσο μεγάλες διαστάσεις το καλοκαίρι, η εδαφική υγρασία βρισκόταν σε πολύ χαμηλά επίπεδα. Αρκεί να αναλογισθεί κανείς ότι το συνολικό ύψος των εαρινών βροχών αυτής της χρονιάς (δηλαδή του Μαρτίου, του Απριλίου και του Μαΐου) ήταν μικρότερο του 20% του μέσου όρου της ίδιας περιόδου σε έναν αντιπροσωπευτικό σταθμό της περιοχής, τον σταθμό του Ξυλοκάστρου.

Είναι λοιπόν άξιο να παρατηρηθεί ότι με τον έναν ή τον άλλο τρόπο οι αλληπάλληλες ξηρασίες υποβαθμίζουν τη βλάστηση και αποκαλύπτουν το εδαφικό υλικό, το οποίο είναι ιδιαίτερα ευάλωτο στις πρώτες ραγδαίες βροχές. Η διάβρωση των εδαφών είναι ένας άλλος σημαντικός παράγοντας υποβάθμισης των εκτάσεων που πριν από λίγα χρόνια ήταν πλούσιες σε βιομάζα.

Είναι χαρακτηριστικό ότι οι περισσότερες μεσογειακές χώρες καλύπτονται κατά 50% ή και περισσότερο από διαβρώσιμα εδάφη. Στη διάβρωση των εδαφών εκτός της βροχής και της επιφανειακής απορροής συντελούν και άλλοι λόγοι, όπως η αιολική διάβρωση. Χαρακτηριστικό της Μεσογείου είναι το γεγονός ότι η συνολική διάβρωση φθάνει σε επίπεδο πέντε τόνων ανά στρέμμα κατ' έτος ενώ σε μερικές χώρες, όπως το Μαρόκο και το Ισραήλ, ξεπερνά και τους 20 τόνους ανά στρέμμα κατ' έτος. Για λόγους σύγκρισης αναφέρεται ότι οι τιμές της μέσης ετήσιας διάβρωσης στις βόρειες χώρες κυμαίνονται από έναν ως δύο τόνους ανά στρέμμα.

Η τάση αυτή της σταδιακής μετατροπής των εκτάσεων σε γυμνό άγονο έδαφος (η οποία δεν οφείλεται μόνο σε ακραία μετεωρολογικά γεγονότα) είναι γνωστή ως ερημοποίηση.

Η διαδικασία αυτή λοιπόν για τις χώρες της Μεσογείου αναμένεται να ενισχυθεί αν επιβεβαιωθούν τα σενάρια των κλιματικών αλλαγών που προβλέπουν πολλές ερευνητικές ομάδες και διεθνείς οργανισμοί.

Λειψυδρία και ερημοποίηση

Ίσως εδώ πρέπει να τονισθεί ότι η ξηρασία είναι ένα παροδικό φαινόμενο που επηρεάζει μεγάλες εκτάσεις και έχει μεγάλη διάρκεια. Η ξηρασία δεν πρέπει να συγχέεται με την ξηρότητα, που είναι ένα χαρακτηριστικό του κλίματος, το οποίο ορίζεται ως το μέσο έλλειμμα της βροχόπτωσης σε σχέση με τη δυναμική εξατμισοδιαπνοή μιας περιοχής. Η ξηρότητα, σε αντίθεση με την ξηρασία, αποτελεί μόνιμο χαρακτηριστικό ενός τόπου και δεν οδηγεί στην ερημοποίηση αν η χρήση των υδατικών και εδαφικών πόρων γίνεται με σύνεση ώστε να εξασφαλιζόμαστε η αιεφρορία.

Η ξηρασία πολλές φορές συνδέεται με μονιμότερα φαινόμενα λειψυδρίας σε μια περιοχή. Ωστόσο η

Ηλεκτρονική έκδοση-PDF

Κάθε πρωί στις οθόνες σας

e-mail:
Κωδικός:

ΕΙΣΟΔΟΣ

Εγγραφή συνδρομητή

Τελευταίες ειδήσεις in.gr

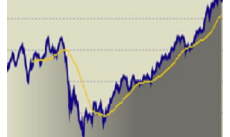
Τετάρτη 31 Ιανουαρίου 2007

- Απόφαση της Ολομέλειας του ΣΤΕ υπέρ χήρου πολύτεκνου πατέρα, 21:35
- ΠΑΖάς στο «Καροίσκική», απέκλεισε τον Ολυμπιακό, 21:27
- Επίλογο με νίκη θέλει ο Παναθηναϊκός στο Τελ Αβίβ, εκτός και ο Χατζηβρέττας, 20:58
- Αναγνώριση της γενοκτονίας των Αρμενίων ζητούν Αμερικανοί βουλευτές, 20:37
- Ο «λαβωμένος» Παναθηναϊκός ηπτήθηκε στην Οστράβα, έλασε και ο Ολυμπιακός, 20:37

Χρηματιστήριο online in.gr

Δεδομένα με καθυστέρηση 15 λεπτών

Γ.Δ. 4.710,24 +0,79%
31/01/2007
16:49:44 Γ.Δ. 4.710,24
+0,79%
31/01/2007 16:49:44

Γ.Δείκτης από 31/1/2006 Γ.Δείκτης από 31/1/2006

Δείκτες

Σύμβολο	Τιμή	%Διαφ
Γ.Δείκτης	4.710,24	+0,79
FTSE 20	2564,80	0,66
FTSE 40	5576,53	0,77
FTSE 80	923,36	0,33
FTSE 140	5747,91	0,66
Eurobank	2314,16	0,68
Mid 50		

περισσότερα >>

Μετοχές

Ανοδικές	162
Καθοδικές	92
Στάσιμες	132
Τζιρος	449,7 (εκατ.)

προκύπτει να αντέχει σε ποικιλία αρνητικών συνθηκών και την ικανότητα για επανάκαμψη του συστήματος σε κανονική λειτουργία μετά την περίοδο ξηρασίας.

Σημαντική συμβολή σε αυτή την αδυναμία είναι η μη ικανοποιητική οργάνωση της διοίκησης για την αντιμετώπιση τέτοιων καταστάσεων παρά τα βήματα βελτίωσης που γίνονται.

Βασική φιλοσοφία των περισσότερων μεσογειακών χωρών εξακολουθεί να είναι η εκ των υστέρων αναζήτηση διεξόδου από την ξηρασία (reactive approach), με προγράμματα έκτακτης ανάγκης (π.χ. «Ξενοκράτης»), κυρίως για την αντιμετώπιση των επιπτώσεων από την ξηρασία.

Όπως μπορεί εύκολα να κατανοηθεί, η αποτελεσματικότητα της εφαρμογής μιας τέτοιας φιλοσοφίας δεν μπορεί να είναι υψηλή. Αντίθετα αυτή η φιλοσοφία πρέπει να αλλάξει και να αποκτήσει χαρακτήρα προγραμματισμού και προετοιμασίας αντιμετώπισης της ξηρασίας (reactive approach) πολύ προτού οι επιπτώσεις από την ξηρασία γίνουν ορατές.

Σημαντικό στοιχείο για την εφαρμογή μιας «προληπτικής» πολιτικής για την αντιμετώπιση της ξηρασίας είναι η ύπαρξη κατάλληλης εξειδικευμένης νομοθεσίας που θα εξασφαλίζει την υποδομή και τη διοικητική οργάνωση των μονάδων της πολιτείας για την αντιμετώπιση της ξηρασίας από πριν και κατά τη διάρκειά της.

Ένα γενικό σχέδιο τέτοιας μορφής θα πρέπει να στηρίζεται σε ένα προχωρημένο ηλεκτρονικό παρατηρητήριο που καταγράφοντας μικρό αριθμό μετεωρολογικών και υδρολογικών μεγεθών και ειδικών δεικτών από επιλεγμένους σταθμούς θα αποφαίνεται σε πραγματικό χρόνο για το επίπεδο που βρίσκεται η κατάσταση.

Το γενικό σχέδιο επίσης θα πρέπει να περιλαμβάνει μεθόδους επιλογής μέτρων και έργων ανάλογα με το επίπεδο κρισιμότητας της κατάστασης και της αύξησης του κινδύνου για δυσμενέστερη κατάσταση στο μέλλον. Με τον τρόπο αυτόν η κρατική μηχανή θα γνωρίζει τι πρέπει να πράξει και γιατί σε κάθε βήμα της εξέλιξης της ξηρασίας. Με αυτό το σχέδιο δράσης θα εμπλουτιστεί και θα βελτιωθεί οποιοδήποτε σχέδιο έκτακτης ανάγκης (π.χ. «Ξενοκράτης»).

Στο αντικείμενο υπάρχει αρκετή εμπειρία από τη δημιουργία τέτοιων σχεδίων αντιμετώπισης της ξηρασίας. Χαρακτηριστικά είναι τα παραδείγματα Πολιτειών της Αμερικής αλλά και της Αυστραλίας. Δειλά βήματα προς αυτή την κατεύθυνση κάνουν τα τελευταία χρόνια πολλές μεσογειακές χώρες, όπως η Γαλλία και η Ιταλία. Με τον νόμο 255/1992 η Ιταλία έχει εκπονήσει ένα γενικό σχέδιο αντιμετώπισης της ξηρασίας, καθορίζοντας αρμοδιότητες σε εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο.

Η Ελλάδα ως μεσογειακή χώρα θα αντιμετωπίσει στο μέλλον ξηρασίες με τις γνωστές ή μεγαλύτερες επιπτώσεις. Υπάρχει άμεση ανάγκη η χώρα να προχωρήσει σε γενικό σχέδιο «προληπτικής» αντιμετώπισης της ξηρασίας για να μη φθάσει σε καταστάσεις αδιεξόδου της εποχής του 1992-1993, όταν η Αθήνα είχε ακόμη νερό για 32 ημέρες.

Μπροστά μας έχουμε τις νομοθετικές ρυθμίσεις που πρέπει να γίνουν για τη διαχείριση των υδατικών πόρων ώστε η εθνική νομοθεσία να ευθυγραμμιστεί με τη μόλις πρόσφατα ψηφισθείσα Οδηγία της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τους υδατικούς πόρους. Συνεπώς τώρα πρέπει να διαμορφωθεί το πλαίσιο ώστε η χώρα να αποκτήσει δυνατότητες παρακολούθησης και διαχείρισης της ξηρασίας με τον πιο αποτελεσματικό τρόπο για τη ζωή, το περιβάλλον και την ανάπτυξη.

Η νέα ενιαία διοικητική δομή που πρέπει να προκύψει με βάση τις νομοθετικές ρυθμίσεις αναμένεται να βοηθήσει ώστε τα ακραία φαινόμενα αλλά και η χρήση των υδατικών πόρων να μη συντελούν στην υποβάθμιση του περιβάλλοντος.

Ο κ. Γιώργος Τσακίρης είναι καθηγητής του Εθνικού Μετσοβίου Πολυτεχνείου, διευθυντής του Εργαστηρίου Εγγειοβελτιωτικών Έργων και Διαχείρισης Υδατικών Πόρων.

Το ΒΗΜΑ, 12/11/2000, Σελ.: C05
Κωδικός άρθρου: B13110C051
ID: 229838

Επικοινωνία | Διαφήμιση | Πληροφορίες

Copyright © ΤΟ ΒΗΜΑ 1996-2007 Lambrakis Press